

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120398884
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120398884.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu RASEMA s.r.o., Sokolská 9, Kostofany nad Hornádom, IČO: 47 616 822, zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Burdovou, Volgograská 13, Prešov, IČO: 35 561 637, proti žalovanému Enprotech a.s., Kukučínova 86/9, Košice - mestská časť Juh, IČO: 47 461 845, zastúpenému advokátkou JUDr. Annou Lacovou, Pražská 4, Košice, IČO: 35 555 874, o zaplatenie 23 309,36 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/43/2023-663 z 18. júla 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný m á proti žalobcovi p r á v o na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II rozsudkom č. k. 35Cb/1/2021-609 z 9. novembra 2022 zamietol žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 23 309,36 eur s príslušenstvom, z toho sumu 13 000 eur a 7 000 eur z titulu vrátenia pôžičky poskytnutej žalovanému dňa 8. decembra 2017 resp. dňa 13. júla 2018 a sumu 3 188,40 eur a 120,96 eur z titulu nezaplatenia kúpnej ceny za tovar dodaný dňa 4. septembra 2018, resp. dňa 12. septembra 2018 a súčasne rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku odčítaval ustanovenia §§ 536 ods. 1 a 2, 1 ods. 2 a 358 Obchodného zákonníka a §§ 451, 456 a 580 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že vzhľadom na nespornosť nároku žalobcu, ktorý mal zaniknúť v dôsledku započítania pohľadávky žalovaného, ktorú žalobca činil spornou, posudzoval súd zistený skutkový stav práve z tohto hľadiska. Pohľadávka žalovaného, ktorá na neho prešla v dôsledku zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18. októbra 2018, mala spočívať v tom, že postupca Enprotech Power s.r.o., zaplatil žalobcovi sumu 120.000 € a to na základe ústnej zmluvy o dielo, predmetom ktorej malo byť odstraňovanie drevín a porastov ako príprava staveniska projektu výstavby fotovoltaickej elektrárne PV Barcs v dobe od 1. decembra 2017 do 31. mája 2018, pričom žalobca predmet zmluvy nezrealizoval. Konštatoval, že sa uvedené potom premietlo i do listu postupcu zo dňa 12. októbra 2018, označeným ako neoprávnená faktúra nedodaných služieb,

ktorým vyzval žalobcu na vrátenie sumy 120.000 € s tým, že príprava staveniska bola následne objednaná a dodaná inými subjektmi.

3. Skutočnosť, že predmetom zmluvného dojednania z decembra 2017 medzi ním a Enprotech Power s.r.o. bola príprava staveniska, činil žalobca sporným, keď tvrdil, že predmetom mala byť realizácia technického riešenia a dozorovanie stavby a práve za túto činnosť mu bolo uhradených 120.000 €.

4. V tomto smere mal súd za preukázané, že dňa 1. decembra 2017 vystavila spoločnosť Enprotech Power s.r.o. ako odberateľ pre žalobcu spoločnosť RASEMA s.r.o. (s pôvodným obchodným menom RASEMA Investments s.r.o.) ako dodávateľ a objednávku č. Z-ENP-170016, ktorou si u žalobcu objednala prípravu staveniska projektu výstavby fotovoltickej elektrárne PV v obci Bárcs v rozsahu odstraňovania drevín a porastov na uvedených pozemkoch v dobe od 1. decembra 2017 do termínu 31. mája 2018. V nadväznosti na túto objednávku vystavil žalobca spoločnosti Enprotech Power s.r.o. dňa 11. júna 2018 faktúru č. 20180014, kde predmet fakturácie vymedzuje v rovnakom rozsahu, ako bol vymedzený v objednávke spoločnosti Enprotech Power s.r.o. zo dňa 1. decembra 2017 a to na základe zmluvy o dielo pre projekt PV Bárcs zo dňa 1. decembra 2017 za prípravu staveniska so špecifikáciou odstraňovanie drevín a porastov na príslušných parcelách. V nadväznosti na vystavenú faktúru uhradila spoločnosť Enprotech Power s.r.o. žalobcovi postupne celkovú sumu 120.000 €.

5. Z hľadiska prípravy staveniska, vychádzajúc zo zmluvy o dielo, uzavretej medzi postupcom a IVAGE s.r.o. zo dňa 16. júna 2018, výpovede svedka S. M. a nakoniec i stanovísk strán sporu, dospel súd k záveru, že ju realizovala spoločnosť IVAGE s.r.o.. Pri tvrdeniach žalobcu potom bolo podstatné zistenie, či predmetom zmluvných dojednaní medzi ním a postupcom bola príprava staveniska (ktorú nakoniec realizoval iný subjekt), alebo realizácia technického riešenia a dozorovanie stavby, ako to uvádzal, okrem iného, konateľ žalobcu vo svojej výpovedi. Súd opätovne poukázal na tú skutočnosť, že to bol práve žalobca, ktorý objednávku postupcu č. Z-ENP-170016 zo dňa 1. decembra 2017 žiadnym spôsobom ako neakceptovateľnú neodmietol a po vyše pol roku dňa 11. júna 2018 vystavil postupcovi faktúru č. 20180014 opakovane s vyššie uvedeným obsahom. Konštatoval, že sa v tomto kontexte potom následné žalobcove „hľadanie“ právneho titulu pre prijatie sumy 120.000 € od postupcu javí ako účelové, vychádzajúc i z rozhodnutia OR PZ v Košiciach-okolie, Obvodné oddelenie PZ Kysak, ČVS: ORP-355/KY-KS-2019 a Okresnej prokuratúry Košice - okolie, č. k. 1Pn 257/19/8806-3, ktorým bolo oznámenie konateľa žalobcu vo veci týkajúcej sa podozrenia zo spáchania prečinu poškodzovania cudzích práv s prečinom neoprávneného zásahu do počítačového údaj, odmietnuté.

6. Pri posudzovaní tvrdení žalobcu, že skutočným predmetom zmluvných dojednaní s postupcom mala byť realizácia technického riešenia stavby a jej dozorovanie, ktoré preukazoval i sms správami s konateľom žalovaného i čestným vyhlásením I., súd prihliadol na tú skutočnosť, že X. bol v rozhodnom období, tak konateľom žalobcu, ako aj predsedom predstavenstva žalovaného, pričom postupca, ako generálny zhotoviteľ fotovoltickej elektrárne, je 50%-ným vlastníkom žalovaného. Bez ďalšieho tak nie je zrejmé v mene ktorej spoločnosti p. S. pri výstavbe elektrárne vystupoval, s akými právomocami, či vzťahmi. Ak teda žalobca vstupoval pri predmetnej stavbe do zmluvného vzťahu s postupcom, bolo predovšetkým v jeho záujme aby tento vzťah formalizoval a ak sa tak neudialo, bolo na jeho ťarchu aby ho preukázal. Ani v tomto smere však súdu neboli predložené žiadne zhmotnené dôkazy, z ktorých by jednoznačne, či vysoko pravdepodobne vyplynulo, že spoločnosť RASEMA s.r.o. realizovala predmet zmluvného dojednania a oprávnene prijala od postupcu sumu 120.000 €.

7. Za daného stavu mal súd za to, že jediným právnym titulom medzi žalobcom a postupcom bola zmluva o dielo, ktorá vznikla na základe objednávky č. Z-ENP-170016 zo dňa 1. decembra 2017, pričom tento právny titul odpadol potom, čo postupca listom zo dňa 12. októbra 2018 označeným ako neoprávnená faktúra nedodaných služieb vyzval žalobcu na vrátenie sumy 120.000 €. V dôsledku uvedeného tak vznikla táto pohľadávka postupcu postúpená následne na žalovaného, ktorý listom zo dňa 24. októbra 2018 vykonal jednostranný zápočet vzájomných pohľadávok, čím došlo k zániku žalovanej pohľadávky žalobcu. Na tomto skutkovom a právnom základe tak súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

8. Keďže mal žalovaný v konaní plný úspech, súd prvej inštancie mu v zmysle ustanovení § 255 ods. 1 CSP priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

9. O odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Košiciach ako súd

odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), rozsudkom č. k. 4Cob/43/2023-663 z 18. júna 2023, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

10. Na doplnenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd poukázal na to, že žalobca podanie odvolania odôvodnil dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Odvolací súd zastával názor, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

11. Vysvetlil, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je daný vtedy, ak je na strane súdu taký závažný procesný postup, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej CSP priznáva, a to v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Ďalej poukázal na podstatu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorá spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

13. Napokon odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný vtedy, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá alebo právnu normu síce určil správne avšak nesprávne ju interpretoval alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, nesprávnymi skutkovými zisteniami a právnym posúdením. Posúdil, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie a vyslovil záver, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku zreteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovvej časti rozsudku. So zreteľom na uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno preto považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov vo veci neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

15. Odvolací súd upriamil pozornosť na to, že z obsahu odvolania v zásade vyplýva, že žalobca nesúhlasí s právnymi závermi súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou базou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napádaného rozhodnutia a existencii vady v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

16. Odvolací súd mal za to, že odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Následnosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal úhrady pohľadávky 23 309,36 eur s príslušenstvom, zamietol.

17. Odvolací súd vo všeobecnosti k námietke ohľadom nesprávnych skutkových zistení prvoinštančného súdu uviedol, že ak žalobca v podanom odvolaní namietal skutkové závery súdu prvej inštancie, jeho námietka vo svojej podstate smeruje voči výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. septembra 2011, sp. zn. 3Cdo/204/2009, v zmysle ktorého „...Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP).“

18. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k odvolaniu žalobcu a k podstatným tvrdeniam strán sporu v tomto odvolacom konaní, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie správne ustálil, že nárok žalobcu v žalovanej výške nebol medzi stranami sporu sporný, keďže žalovaný proti žalobcom uplatnenej pohľadávke započítal svoju pohľadávku. Spornou otázkou zostalo, či pohľadávka žalobcu uplatnená v konaní zanikla započítaním s pohľadávkou žalovaného, titulom

bezdôvodného obohatenia, ktorú pohľadávku na žalovaného ako postupníka mala postúpiť spoločnosť Enprotech Power s.r.o. ako postupca. Bezdôvodné obohatenie malo predstavovať cenu diela prijatú žalobcom ako zhotoviteľom vo výške 120.000,- eur od spoločnosti Enprotech Power s.r.o. ako objednávateľa, ktorý predmet diela žalobca nevykonával. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako zhotoviteľ uzatvoril s postupcom ako objednávateľom v 12/2017 ústnu zmluvu o dielo, ktorej cena bola dohodnutá a následne fakturovaná faktúrou č. 20180014 vo výške 120.000,- eur, ktorú postupca žalobcovi uhradil. Žalobca namietal, že predmet fakturácie uvedený v predloženej faktúre č. 20180014 (odstraňovanie drevín a porastov) nezodpovedal dohodnutému predmetu v zmluve o dielo, čo má vyplývať z uznesenia OR PZ Košice - okolie, Obvodné oddelenie PZ Kysak, ČVS: ORP-355/KY-KS-2019, kde bolo konštatované, že došlo k pozmeneniu textu faktúry č. 20180014.

19. Odvolací súd k týmto tvrdeniam žalobcu uviedol, že z citovaného rozhodnutia síce vyplýva, že bolo „nakladané“ s touto faktúrou, keď boli zaznamenané zmeny stavu faktúry ako upravené, no zároveň bolo konštatované, že nie je zrejmé, o aké konkrétne úkony išlo, ani ktorá oprávnená osoba ich vykonala. Nebolo teda preukázané, že predmetom fakturácie nebolo „odstraňovanie drevín a porastov“, tak ako je to uvedené v predloženej faktúre č. 20180014 a ani to, že ako predmet fakturácie bol žalobcom v konaní uvádzaný predmet zmluvy o dielo.

20. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal, že vystaviteľom faktúry č. 20180014 bol v rozhodnom čase práve žalobca ako dodávateľ, konateľom ktorého bol X., ktorý bol aj predsedom predstavenstva žalovaného, ktorý žalovaný mal podľa vyjadrení žalobcu viesť účtovníctvo aj pre žalobcu, pričom uviedol, že túto skutočnosť nemožno pričítať na ťarchu postupcovi ako odberateľovi.

21. Medzi stranami nebolo sporné, že platby postupcu (spolu vo výške 120.000,- eur) realizované pre žalobcu predstavovali úhradu ceny diela na základe zmluvy o dielo uzatvorenej medzi žalobcom a postupcom v 12/2017. O tom, že išlo práve o úhradu ceny diela, ktorého predmetom mali byť práce uvedené práve v predloženej faktúre č. 20180014 (odstraňovanie drevín a porastov) svedčí poznámka uvedená v histórii transakcií banky pri platbe zaúčtovanej dňa 3. apríla 2018 na sumu 20.000,- eur - „príprava staveniska PV Bárcs“ /č.l. 113 spisu/ ako aj pri žalobcom vystavených daňových dokladoch o prijatej platbe zo dňa 4. apríla 2018 na sumu 20.000,- eur /č.l. 111 spisu/ a zo dňa 16. marca 2018 na sumu 10.000,- eur /č.l. 111 rub spisu/, kde je uvedené, že žalobca vystavil daňový doklad k prijatej platbe „pre prípravu staveniska FVE Bárcs“, ktoré sú opatrené odtlačkom pečiatky žalobcu a podpisom konateľa žalobcu, X..

22. Odvolací súd sa stotožnil so správnosťou záverov súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní nepreukázal, že predmetom zmluvy o dielo uzatvorenej medzi žalobcom a postupcom, ktorej cena mala byť fakturovaná práve faktúrou č. 20180014 a za ktoré postupca vykonával pre žalobcu úhrady spolu 120.000,- eur, bola realizácia technického riešenia stavby a jej dozorovanie. Túto skutočnosť nie sú spôsobilé preukázať ani jednotlivé listinné dôkazy predkladané v konaní za týmto účelom žalobcom. Tieto jednoznačne nepotvrdzujú vykonanie takéhoto diela žalobcom, keďže z nich nevyplýva, že boli žalobcom vyhotovené. Za správne považoval, že súd prvej inštancie zohľadnil aj skutočnosť, že X. v rozhodnom čase bol štatutárny orgán nielen žalobcu, ale aj žalovaného.

23. Odvolací súd mal za to, že vierohodnosť tvrdení uvádzaná žalobcom o dohodnutom predmete diela bola spochybnená aj tým, že žalobca rozporne uvádzal, že dohodnutým predmetom diela, realizovaným žalobcom ako zhotoviteľom bolo zabezpečenie manažovania stavby a zabezpečovanie dodávateľov, osadenie stĺpov pripojenia vedenia výkonu vyrobenej elektrickej energie do distribučnej siete v lokalite a následne tvrdil, že išlo o realizáciu technického riešenia stavby a jej dozorovanie.

24. V súvislosti s námietkou žalobcu, že postupca ako objednávateľ neoznámil žalobcovi bez zbytočného odkladu žiadne vady diela, v dôsledku čoho podľa § 562 Obchodného zákonníka nemožno priznať objednávateľovi právo z väd diela, odvolací súd uviedol, že podľa § 428 ods. 3 Obchodného zákonníka, prípadné dôsledky omeškania s plnením notifikačnej povinnosti objednávateľa nenastávajú, ak ide o vady diela, ktoré sú dôsledkom skutočností, o ktorých zhotoviteľ vedel alebo musel vedieť v čase odovzdania diela. Žalobca pritom potvrdil, že odstraňovanie drevín a porastov na stavbe nerealizoval. Za nenáležitú považoval aj argumentáciu žalobcu, že postupca od zmluvy o dielo neodstúpil, keďže zmluva o dielo zanikla v dôsledku toho, že odstránenie drevín na pozemkoch bolo realizované tretím subjektom, odlišným od žalobcu, teda zanikol jej predmet. Odvolací súd mal za to, že takouto argumentáciou v spore žalobca nepriamo potvrdil, že predmetom diela medzi ním a postupcom malo byť práve odstraňovanie drevín a porastov.

25. Za bez právneho významu označil skutočnosť, že žalobca, prípadne spoločnosť IVAGE, s.r.o. nemá na činnosť odstraňovanie drevín a porastov príslušné oprávnenie, poukazujúc na ustanovenie § 3 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého platnosť právneho úkonu nie je dotknutá tým, že sa určitej osobe zakázalo podnikáť alebo že určitá osoba nemá oprávnenie na podnikanie. Rozhodujúce v spore bolo, či žalobca ako zhotoviteľ splnil svoju zmluvnú povinnosť vykonať dielo.

26. V súvislosti s tendenciou žalobcu spochybňovať vierohodnosť zmluvných vzťahov medzi postupcom a IVAGE, s.r.o. s poukazom na príbuzenský pomer medzi manželkou Ing. D. a konateľkou IVAGE, s.r.o. odvolací súd uviedol, že samotná existencia prípadného vzdialenejšieho príbuzenského pomeru, spoločnosť IVAGE, s.r.o. nediskvalifikuje. Spochybňovanie objektívnosti listinných dôkazov a výpovede svedka iba na základe rodinného alebo iného spoločenského vzťahu bez toho, aby ich vierohodnosť spochybňovali aj iné, objektívne zadokumentované skutočnosti a dôkazy, by v prípadoch, keď ide o jediný dostupný dôkaz, viedlo k nemožnosti uniesť dôkazné bremeno a zároveň by viedlo k vytvoreniu neakceptovateľnej „prezumpcie nepravdivosti“ výpovedí či tvrdení strán konania.

27. Odvolací súd ďalej uviedol, že keďže žalobca potvrdil, že vzťahy medzi štatutárnymi orgánmi žalobcu a postupcu boli do 10/2018 korektné a žalobca s postupcom uzatvorili v 12/2017 ústnu zmluvu o dielo, mal za to, že ani prípadné nedoručenie písomnej objednávky č. Z-ENP-170016 nepreukazuje, že medzi žalobcom a postupcom nebol platne dohodnutý záväzkový vzťah, práve s predmetom podľa jej obsahu.

28. Konštatoval, že v tejto súvislosti nie je možné prehliadnuť ani listinný dôkaz a to zmluvu o dielo zo dňa 12. novembra 2018 uzatvorenú medzi žalovaným ako objednávateľom a žalobcom ako zhotoviteľom, kde si zmluvné strany v článku III. 7 dohodli možnosť započítania vzájomných pohľadávok. Strany zmluvy pritom mimo iného deklarovali existenciu pohľadávky žalovaného voči žalobcovi vo výške 96.690,- eur, ktorá suma zodpovedá výške pôvodnej pohľadávky žalovaného (120.000,- eur), po zohľadnení jednostranného započítania zo dňa 24. októbra 2018.

29. Keďže žalobca ako zhotoviteľ prijal od postupcu ako objednávateľa platby v celkovej sume 120.000,- eur ako cenu diela, ktoré nerealizoval, vznikol na strane žalobcu záväzok spočívajúci vo vydaní bezdôvodného obohatenia práve v takejto výške voči postupcovi ako veriteľovi. Žalobca túto pohľadávku postupcovi aj napriek výzve neuhradil, preto súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalovaný nadobudol túto pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18. októbra 2018, ktorú následne dňa 24. októbra 2018 platne jednostranne započítal so vzájomnou pohľadávkou žalobcu, ktorá bola uplatnená žalobou v tomto konaní, v dôsledku čoho došlo k zániku vzájomných pohľadávok v rozsahu v akom sa vzájomne kryli. Uzavrel, že nakoľko došlo k zániku žalobou uplatnenej pohľadávky žalobcu v dôsledku jej započítania, správne súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol, keď žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny.

30. O trovách tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v tomto odvolacom konaní úspešný priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktoré je povinný nahradiť neúspešný žalobca s tým, že o výške trov tohto odvolacieho konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

31. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Jeho prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ „dovolací súd“) rozsudok obidvoch vo veci konajúcich súdov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

32. Dovolateľ v dovolaní namietal, že v konaní preukázal reálne splnenie dohodnutého diela v zmysle zmluvy o dielo, dohodnutej s postupcom, avšak súd sa s týmito dôkazmi nezaoberal. Žalobca predložil rozsiahlu dokumentáciu - pôvodné riešenie, nové riešenie, výpočty, prehlásenie pána I., z ktorého jasne podľa jeho názoru vyplýva, že pracoval s X. zo spoločnosti RASEMA s.r.o. na riešení fotovoltaikej elektrárne v Bárcsi, ktorou preukázal, že predmetom zmluvy o dielo s postupcom bolo vykonanie optimalizácie riešenia z pohľadu stability riešenia a maximálneho zníženia nákladov na výstavbu projektov v Bárcsi, čomu zodpovedala i cena za dielo 120 000 eur. Dovolateľ zdôraznil, že skutočnosť, že mu v účtovníctve chýba faktúra č. 20180014 na sumu 120 000 eur, žalobca zistil až potom, ako bol dňa 6. mája 2019 predvolaný na inšpektorát práce v súvislosti s podnetom neoprávneného zamestnávania ľudí pri vykonávaní prác pri stavbe fotovoltaikej elektrárne v Maďarsku (inšpektorátom práce neboli

následne zistené žiadne nedostatky), na inšpektoráte práce mu predložili faktúru, kde zistil, že text na faktúre a jeho podpis a pečiatka sú sfaľované. Žalobca následne zistil, že mu chýbajú aj ďalšie faktúry, ktoré mu neboli v listinnej podobe spoločnosťou žalovaného odovzdané po ukončení spolupráce a z online účtovníctva, ktoré spravuje spoločnosť HOUR, s.r.o., mu boli vymazané. Žalobca sa domnieval, že nakoľko majiteľom databáz bol žalovaný a bez súhlasu žalovaného mu nemohli byť údaje prenesené na jeho nový užívateľský účet, mohol byť jeho naskenovaný podpis a pečiatka neoprávnene využívané a rovnako sa domnieval, že aj predmetná faktúra č. 20180014 je súčasťou vykonštruovanej pohľadávky voči subjektu žalobcu. Z uvedených dôvodov podal dňa 17. mája 2019 trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu poškodzovania cudzích práv na neznámeho páchatela o.i. pre sfaľovanie textu na faktúre č. 20180014 s úmyslom nakladať s falošnou faktúrou ako s pravou s cieľom použiť ju na poškodenie spoločnosti žalobcu. Uznesením OR PZ v Košiciach - okolie odboru poriadkovej polície, OO PZ Kysak, ČVS:ORP-355/KY-KS-2019 zo dňa 4. júna 2019 bola vec odmietnutá s tým, že nebolo zistené, aby zisteným konaním bola spoločnosti žalobcu spôsobená nejaká vážna ujma. Poukázal ďalej na závery OČTK, keď nebolo zistené, že by došlo k sfaľovaniu celej faktúry v úmysle použiť ju ako pravú, ale došlo k pozmeneniu textu faktúry vzťahujúceho sa na položky poskytnutých služieb a uviedol, že s faktúrou bolo následne opakovane nakladané.

33. Žalobca ďalej namietal neplatnosť jednostranného započítania žalobcom. Už vo svojom vyjadrení zo dňa 22. decembra 2020 reagoval na procesnú obranu žalovaného a namietal neexistenciu postúpenej pohľadávky a následne nemožnosť započítania jednostranným započítaním neexistujúcej pohľadávky žalovaného voči pohľadávke žalobcu. Pre neexistenciu pohľadávky považuje žalobca zmluvu o postúpení pohľadávky, predloženú žalovaným súdu za absolútne neplatnú. Poukázal na to, že žalobca nemal procesnú možnosť ako sa dovolávať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, tak ani jednostranného zápočtu zo strany žalovaného v inom konaní ako v tomto. Dovolateľ vyslovil názor, že rozsudok odvolacieho súdu vykazuje vady zmätočnosti - nedostatočné odôvodnenie, vady v procese dokazovania - svojvoľné hodnotenie dôkazov, svojvoľné závery, porušenie zásady kontradiktórnosti konania, ktorým nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vytýkal, že sa nezaoberal konkrétnymi odvolacími námietkami žalobcu.

34. Súdu prvej inštancie vytýkal, že sa napriek obsahu spisovej dokumentácie stotožnil s účelovou argumentáciou žalovaného a na argumenty a dôkazy žalobcu neprihliadal, resp. ich hodnotil účelovo (napr. účelový výňatok z uznesenia OR PZ v KE-okolie ČSV-ORP-355/KY-KS-2019 svojvoľné posúdenie objednávky, „neodmietnutie“ nedoručenej objednávky žalobcom, ignorovanie dátumov jednotlivých udalostí a ich časový sled, paradoxy vo výpovedi Ing. D. ...) a odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie bez toho, aby reagoval na odvolacie argumenty žalobcu. Za zarážajúce označil, že súdu prvej inštancie stačilo na preukázanie ústne dohodnutého zmluvného vzťahu vystavenie písomnej objednávky, ktorá nebola druhej strane nikdy doručená, len predložená súdu a napriek tvrdeniu žalobcu, že mu takáto objednávka nikdy doručená nebola a nepreukázaniu jej doručenia žalobcovi žalovaným, súd prvej inštancie mal za preukázané, že objednávateľ si u dodávateľa objednal presne také služby, ktoré sú uvedené v takejto objednávke a k rovnakému záveru dospel i odvolací súd (odsek 51 odôvodnenia jeho rozhodnutia).

35. Za nemenej zarážajúce považoval, že v odseku 52 odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd uviedol: „V tejto súvislosti nie je možné prehliadnuť ani listinný dôkaz a to zmluvu o dielo zo dňa 12. novembra 2018 uzatvorenú medzi žalovaným ako objednávateľom a žalobcom ako zhotoviteľom, v ktorej si zmluvné strany v čl. III. bod 7 dohodli možnosť započítania vzájomných pohľadávok. Strany sporu pritom mimo iného deklarovali existenciu pohľadávky voči žalobcovi vo výške 96 690 eur, ktorá suma zodpovedá výške pôvodnej pohľadávky žalovaného (120 000 eur) po zohľadnení jednostranného započítania zo dňa 24. októbra 2018“. Zdôraznil, že v čl. III. bod 7 sú uvedené dve pohľadávky žalovaného vyjadrené len sumou, bez právneho základu od dostatočnej identifikovateľnosti, teda neurčito a toto ustanovenie zmluvy je dôvodné, v súlade s ustálenou súdnou praxou, považovať za neplatné pre neurčitosť. Poukázal ďalej na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08 zaoberajúce sa otázkou naplnenia práva na spravodlivý proces. Žalobca sa nestotožnil ani s právnymi závermi súdov oboch inštancií, nakoľko odôvodnenie ako rozsudku súdu odvolacieho, tak i súdu prvej inštancie nie je presvedčivé a oba trpia vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Vytýkal odvolaciemu súdu, že nereagoval na žiadny argument odvolania žalobcu a nedal mu relevantnú, jasnú odpoveď okrem toho, že sa stotožnil s obsahom a závermi rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý spĺňa len formálne náležitosti

rozsudku podľa CSP. Poukázal ďalej na novšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, v ktorej sa možno stretnúť s rozhodnutiami (napr. 5Cdo/57/2019, 2Cdo/100/2018, 4Cdo/3/2019, 4Cdo/125/2019, 4Cdo/120/2019, 1Obdo/7/2018), podľa ktorých je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Podľa týchto rozhodnutí tak nedostatočné odôvodnenie nesporne zakladá prípustnosť i dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Poukázal na to, že tento právny názor prevažuje v judikatúre ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 559/2018, II. ÚS 120/2020, I. ÚS 235/2020, II. ÚS 45/2021).

36. Konštatoval, že v súvislosti s preskúvaním hodnotenia dôkazov je najvyšší súd pomerne zdržanlivý a zvykne vo svojich rozhodnutiach uvádzať, že „dovolanie nie je prostriedkom na revíziu skutkových tvrdení a tiež nie je určené na prehodenie vykonaného dokazovania“, avšak podľa ústavného súdu je však preskúvanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. V tomto kontexte je preto hodnotenie dôkazov preskúmateľné. V opačnom prípade by skutkové závery ostali nedotknuteľné tak, ako ich uzavrel krajský súd. Právny poriadok, práve prostredníctvom posudzovania práva na spravodlivý proces, umožňuje aj dovolaciemu súdu, aby preskúmal, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko svojvoľné, že dochádza k porušovaniu tohto práva. Strana totiž nemôže byť bez možnosti nápravy vystavená tomu, že z vykonaných dôkazov budú vyvedené neprípustné a nelogické závery. Podľa ústavného súdu zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom neznamena, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú, účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Najvyšší súd má preto právo skúmať, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov a teda, či nedošlo týmto procesným postupom súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru (pozri III. ÚS 104/2022 bod 18 a 19). Poukázal na to, že sa ústavný súd k tejto otázke už skôr vyjadril aj v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 6/2018 (publikované v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod č. 57/2018) a uviedol, „celkom výnimočne môžu nastať prípady, keď práve skutkové zistenia prvostupňového a druhostupňového súdu sú na toľko chybné, že vo svojom dôsledku predstavujú porušenie práv garantovaných čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“. Poukázal aj na nedávne rozhodnutie ústavného súdu, v ktorom sa vyjadril k možnosti, resp. povinnosti dovolacieho súdu preskúmať aj hodnotenie dôkazov (III. ÚS 104/2022 zo dňa 23. júna 2022). Ale aj podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu arbitrárnosť môže spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020). Konštatoval, že hoci je ústavný súd v preskúvaní hodnotenia dôkazov zdržanlivý (I. ÚS 11/2015), toto preskúvanie nie je vôbec vylúčené ani v konaní o ústavnej sťažnosti (III. ÚS 90/2015, III. ÚS 120/2020).

37. Dovolateľ ďalej poukázal na čl. 9 CSP, podľa ktorého strany sporu majú právo oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadrovať svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon. Ústavný súd vo vzťahu ku kontradiktórnosti konania a právu na spravodlivý proces uviedol, že „zákonné ustanovenia o povinnosti súdu doručiť vyjadrenia protistrane treba vnímať ako minimálne štandardy, kladené na súd pri doručovaní podaní strán pri napĺňaní princípu kontradiktórnosti. To, že je súd povinný doručovať vyjadrenie protistrane aj nad rámec zákonnej úpravy vyplýva zo samotnej podstaty spravodlivého procesu, konkrétne zo zásady kontradiktórnosti. Zásada kontradiktórnosti kladie na súdy povinnosť byť ostražitý pri jej napĺňaní a súdy sa tak nemôže obmedzovať len na medze zákonných príkazov (I. ÚS 155/2020)“. Vytýkal súdu, že odvolacia duplika žalovaného, ktorú odvolací súd uvádza v odseku 24 odôvodnenia rozsudku žalobcovi doručená nebola, čím bola zo strany odvolacieho súdu porušená i zásada kontradiktórnosti konania. Dovolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že dospel k arbitrárnemu rozhodnutiu, svojvoľne posúdil vykonané dôkazy, resp. sa nimi nezaoberal vôbec, dospel na základe takéhoto svojvoľného hodnotenia dôkazov k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci a svoj rozsudok odôvodnil nedostatočne a zmätočne a porušil tak zákaz ľubovôle, právo žalobcu na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Poukázal na to, že sa odvolací súd plne stotožnil s arbitrárnym rozhodnutím súdu prvej inštancie, v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nezaoberal podstatnými vyjadreniami prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, a nevysporiadal sa ani s tvrdeniami uvedenými v odvolaní

žalobcu, stotožnil sa so svojvoľným hodnotením dôkazov súdu prvej inštancie, jeho rozhodnutie vykazuje vady zmätočnosti, je nedostatočne odôvodnené a porušil aj zásadu kontradiktórnosti konania.

38. K dovolaniu žalobcu zaslal žalovaný písomné vyjadrenie z 5. januára 2023, v ktorom navrhol dovolanie odmietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

39. Žalovaný uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za správny, pretože bol vydaný na základe dostatočne vykonaného dokazovania a vychádza aj zo správneho právneho posúdenia veci. Námietky žalobcu v dovolaní preto označil za nedôvodné.

40. Výslovil názor, že dovolanie neobsahuje dovolacie dôvody tak, ako ich ustanovuje Civilný sporový poriadok. Poukázal na to, že žalobca prípustnosť dovolania zakladá na § 420 písm. f) CSP s tým, že je presvedčený, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Keď dovolateľ svoje dovolanie uzatvára tvrdením o arbitrárnosti súdneho rozhodnutia, svojvôľi pri hodnotení dôkazov súdom, nesprávne právne posúdenie a pod., uvedené nie je možné subsumovať pod dovolací dôvod, uvedený v § 420 písm. f) CSP. Výslovil názor, že v dovolaní absentuje vysvetlenie a konkretizácia, ktorý konkrétny procesný postup súdu bol nesprávny, v čom bola tá nesprávnosť a aké konkrétne práva mal žalobca v úmysle v konaní realizovať a nemohol a v čom spočíva nepresvedčivosť odôvodnenia rozsudku. Zdôraznil, že NS SR vo viacerých svojich súdnych rozhodnutiach uvádza, že len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania.

41. Žalovaný uviedol, že žalobcov nárok na zaplatenie sumy 23 309,36 eur uhradil jednostranným započítaním pohľadávok zo dňa 24. októbra 2018, ktoré bolo žalobcovi riadne doručené. Žalobcov nárok na zaplatenie sumy 23 309,36 eur s príslušenstvom zanikol ešte pred podaním žaloby započítaním. Súdysústredilicentrum dokazovania objektívnemu zisteniu skutkového stavu uzavretia žalobcom tvrdenej ústnej kúpnej zmluvy zo dňa 1. decembra 2017. Predmet ústnej zmluvy o dielo, uzavretej medzi žalobcom a postupcom, tvrdený žalobcom, nekorešpondoval s vôľou strán prejavenu pri uzavretí zmluvy. Žalobca predmet ústnej zmluvy špecifikoval vždy inak. Zdôraznil, že súd mal snahu objektívne zistiť skutkový stav veci a zistiť predmet ústnej zmluvy o dielo a jej skutočné vykonanie. Žalobca mal v priebehu konania možnosť využívať svoje procesné práva, k čomu ho súd priam vyzýval a dal mu aj návod, čo od neho na preukázanie jeho tvrdení očakáva súdu predložiť. Žalobca toto svoje procesné právo nevyužil a predmet ústnej zmluvy o dielo opisoval veľmi vágne a vždy inak. Žalobca počas konania pred súdom prvej inštancie nepredkladal dôkazy o splnení objednávky Enprotech Power s.r.o. Košice. Ak žalobca predložil súdu 120 príloh bez toho, aby každú z nich súdu náležitým spôsobom opísal, čo ňou preukazuje, nemôže očakávať od súdu, že súd bude každú takúto listinu osobitne v odôvodnení opisovať. Dostatočné vymedzenie predmetu diela patrí medzi základné náležitosti zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka a pokiaľ ho žalobca nevedel preukázať a to ani dôkazmi o jeho vykonaní, súdy jeho procesnú aktivitu vyhodnotili správne, plne s ustálenou súdnou praxou (nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 142/2018). Žalovaný zdôraznil, že v konaní predložil dôkazy, ktorými preukázal pravdivosť, zákonnosť a reálnosť zániku pohľadávky žalobcu započítaním zo dňa 24. októbra 2018, ktoré žalobca nepoprel. So zreteľom na uvedené považoval žalovaný napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za správny po vecnej a právnej stránke.

42. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

43. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

44. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces.

45. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva, je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

46. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04).

47. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolaťovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

48. Procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca a žalovaný mali možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie, tvrdiť skutočnosti týkajúce sa uplatneného nároku, stranám sporu bol daný priestor na označenie dôkazov, ktoré na podporu svojich tvrdení navrhujú vykonať. Žalobca a žalovaný túto možnosť v konaní aj využili, pričom žalobca využil aj možnosť podať proti rozsudku súdu prvej inštancie riadny opravný prostriedok (odvolanie) a následne aj mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie). Dovolaťel v dovolaní v podstate uviedol tie isté námietky, ktorými sa zaoberali už súdy oboch inštancií a v odôvodneniach svojich rozhodnutí sa s nimi aj dostatočným spôsobom vysporiadali. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

49. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, ktorý bol zistený súdom prvej inštancie, vyjadrenia strán sporu, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy aplikované na posudzovaný prípad, z ktorých vyvodil svoj právny záver a zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá. Odvolací súd zároveň k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalobcu uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu.

50. Dovolaťel súd nie je „tretou inštanciou“, ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Len pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižšej inštancie už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdov nižšej inštancie) v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené (okrem preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania podľa § 435 CSP). Pokiaľ dovolaťel nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu (ako to výslovne uvádza na strane 11 svojho dovolania), tak nejde o námietku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ale o námietku inú, vo väzbe na správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súdy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia. Dovolaním sa preto

nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rovnako ani nesúhlas s právnym posúdením veci nezakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, pretože nesprávne právne posúdenie veci by mohlo založiť prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP.

51. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzaviera, že odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie v dostatočnom rozsahu, pričom v ňom vyjadrené závery sú jasné a zrozumiteľné. Odvolací súd sa zaoberal rozhodujúcimi odvolacími námietkami žalobcu, na ktoré dal odpoveď v odsekoch 38 až 52 odôvodnenia rozhodnutia. Pokiaľ sa odvolací súd nezaoberal niektorými skutkovými tvrdeniami žalobcu a z nich vyvodzovanými právnymi závermi, je zrejmé, že ich nepovažoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci samej. To, že ich v odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne neoznačil za irrelevantné (nepodstatné, bezpredmetné a podobne), nezakladá tzv. vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Všeobecný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí zaoberať všetkými odvolacími námietkami strany sporu, pretože je postačujúce, ak sa zaoberá len tými odvolacími námietkami, ktoré sú rozhodujúce (kľúčové) pre rozhodnutie vo veci samej.

52. Dovolateľ naplnenie ustanovenia § 420 písm. f) CSP videl v nejasnosti, neodôvodnenosti rozsudku, ale aj v účelovom hodnotení žalobcom predložených dôkazov. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa síce ustálil názor, podľa ktorého ani nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/58/2017, 5Cdo/90/2017) dovolací súd však v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie ÚS SR č. k. IV. ÚS 557/2020-14 z 10. novembra 2020 a to jeho odsek 27, v ktorom sa stotožnil s názorom vyjadreným v uznesení NS SR sp. zn. 4Cdo/105/2019 z 28. novembra 2019, že porušenie práva na spravodlivé súdne konanie môže spočívať aj v deficitoch v dokazovaní (napr. opomenutý dôkaz). Ústavný súd v tomto uznesení konštatoval, že ak by sa všeobecný súd v procese dokazovania v sporovom konaní dopustil takej chyby, ktorej následkom by bol výsledok konania (rozhodnutie vo veci samej) poznačený porušením niektorej z inštitucionálnych požiadaviek práva na spravodlivé prejednanie veci je povinnosťou dovolacieho súdu takúto chybu konania preskúmať na podklade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP (podobne napr. nález ÚS SR č. k. III. ÚS 104/2022-38 z 23. júna 2022).

53. Podľa názoru dovolacieho súdu v súdnej veci nedošlo vo veci konajúcimi súdmi k svojvoľnému hodnoteniu dôkazov tak, aby dochádzalo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

54. Odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcu ohľadom ním tvrdeného predmetu diela, ústne uzatvorenej zmluvy 12/2017, cena ktorého mala byť vyfaktúrovaná faktúrou č. 20180014 za práce v nej uvedené. Aj odvolací súd vysvetlil, z akého dôvodu neprihliadol na listinné dôkazy, predkladané žalobcom (odsek 45 odôvodnenia rozsudku) zdôrazňujúc aj skutočnosť, že aj samotný žalobca predmet ústne uzatvorenej zmluvy o dielo opisoval vágne a rozporne. Vysvetlil, prečo neprihliadol na námietku žalobcu, že žalobca, prípadne spoločnosť IVAGE s.r.o. nemal na činnosť - odstraňovanie drevín a porastov príslušné oprávnenie a že táto skutočnosť je pre predmetnú vec bez právneho významu. Z odôvodnenia rozsudku dovolacieho súdu je zrejmý jeho myšlienkový postup pri hodnotení jednotlivých dôkazov napr. pri hodnotení dôkazu ako vierohodného napriek existencii rodinného pomeru, či iného príbuzenského vzťahu a závery, ku ktorým dospel odvolací súd na základe vykonaných dôkazov nepovažoval dovolací súd za nelogické a teda odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu na základe vykonaných dôkazov nevyvodil neprípustné a nelogické závery. Veď bolo predovšetkým povinnosťou žalobcu ako zhotoviteľa preukázať nad akúkoľvek pochybnosť, že platbu 120 000 eur, ktorú prijal od postupu, prijal za dielo, ktoré skutočne zrealizoval.

55. Dovolateľ videl porušenie práva na spravodlivý súdny proces aj v porušení zásady kontradiktórnosti, keď odvolacia duplika žalovaného, ktorú odvolací súd uvádza v bode 24 odôvodnenia rozsudku, žalobcovi doručená nebola. Vo vzťahu ku kontradiktórnosti konania a porušeniu práva na spravodlivý proces poukázal dovolateľ na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 155/2020 zo 16. decembra 2020, ako aj čl. 9 Základných princípov Civilného sporového poriadku.

56. Podľa čl. 9 CSP strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

57. Podľa § 374 ods. 1 CSP súd prvej inštancie doručí odvolateľovi vyjadrenie k odvolaniu a umožní mu vyjadriť sa k nemu, najneskôr v lehote 10 dní od doručenia.

58. Podľa § 374 ods. 2 CSP k vyjadreniu odvolateľa podľa odseku 1 môže protistrana podať vyjadrenie

v lehote 10 dní od jej doručenia.

59. Podľa § 374 ods. 3 CSP podania podľa odsekov 1 a 2 doručí súd prvej inštancie ostatným subjektom. Ďalšie podania strán sa doručujú, len ak je to potrebné pre zachovanie práva na spravodlivý proces.

60. Dovolateľ namietal, že mu nebola doručená duplika žalovaného. Je pravdou, že odvolacia duplika skutočne nebola žalobcovi doručená. Aj v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 155/2020-86 zo 16. decembra 2020, na ktoré dovolateľ poukazoval, ústavný súd poukázal na vývoj v rozhodovacej činnosti ESLP, na ktorú ÚS SR pri svojom rozhodovaní prihliada, poukazujúc na jeho menej rigidný prístup pri posudzovaní tejto otázky, keď ESLP vyslovil názor, že je potrebné zohľadniť aj to, či vyjadrenie protistrany obsahovalo také skutkové alebo právne argumenty, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok sporu, alebo či zvolené právne riešenie dávalo vôbec nejaký priestor na diskusiu (pozri napr. Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. júla 2009 § 26). V náleze ústavný súd uviedol, že tento druhý neformalistický prístup pripustil, že zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter a nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, ak by vyjadrenie nemalo vplyv na výsledok konania. Tak aj ústavný súd považoval vo viacerých prípadoch za podstatné sa zaoberať obsahom vyjadrenia a tým, či malo vplyv na rozhodnutie vo veci (napr. sp. zn. IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 481/2012, II. ÚS 267/2019). Ústavný súd zdôraznil, že je potrebné určiť kritériá, kedy je potrebné, aby súd strane doručil podanie protistrany na prípadné vyjadrenie. Konštatoval, že medzi takéto kritériá patrí situácia, ak je vyjadrenie bezobsažné, ak sa v ňom len opakujú už uvedené argumenty, alebo ak v danej veci do úvahy prichádza len určité súdom zvolené riešenie, na ktoré vyjadrenie strany nemôže mať žiadny vplyv. Z uvedeného vychádzal dovolací súd pri posudzovaní, či nedoručenie dupliky žalovaného žalobcovi možno považovať za porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. So zreteľom na obsah dupliky žalovaného je dovolací súd toho názoru, že neobsahuje žiadne skutkové alebo právne argumenty, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť výsledok sporu, žalovaný v ňom opakuje len už skôr uvedené argumenty a sám v bode 2 dupliky uvádza, že zotrváva v celom rozsahu na svojich tvrdeniach doposiaľ uvedených v konaní, ako aj vo svojom vyjadrení zo dňa 6. februára 2023 v odvolacom konaní (toto podanie bolo žalobcovi doručené 23. februára 2023 č. l. 638 spisu - poznámka dovolacieho súdu). Ďalej sa len stručne vyjadril k niektorým tvrdeniam žalobcu, vyjadroval sa aj k uneseniu dôkazného bremena žalobcom, ktorý podľa jeho názoru nepredložil žiadne také dôkazy, z ktorých by jednoznačne, či vysoko pravdepodobne vyplynulo, že spoločnosť RASEMA s.r.o. realizovala predmet zmluvného dojednania, teda čo pre postupcu skutočne vykonal a oprávnené prijala od postupcu sumu 120 000 eur. Tak, ako to uvádza samotný žalovaný, v duplike v podstate len zopakoval už skôr uvedené tvrdenia. Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že nedoručenie dupliky žalovaného žalobcovi nepredstavuje výraznú, relevantnú intenzitu zásahu do jeho práva a nejde o porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

61. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade nie je daná prípustnosť dovolania žalobcu podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

62. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo proti žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), pričom o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

63. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.